

PIK SALONEN 1902.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

видається три рази на тиждень
вівторок, четвер і субота
рано

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“

88 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, моні-ордери і чек треба вна-
сати на адресу „СВОБОДА“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1903.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 88 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу

“СВОБОДА”

Official organ of Ukrainian National Association.

PIK XXV.

ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. Дж., вівторок 20-го лютого 1917.

Ч. 21.

VOL. XXV.

JERSEY CITY, N. J., Tuesday, February 20, 1917. No. 21.

122 КОРАБЛІВ НА 258.000 ТОН.

Одна німецька лодка затопила в однім дні 4 кораблі на 51.800 тон.

Наступ німецьких військ у Франції. -- Поверх 1.000 полонених.

З ПРИВОДУ БЛОКАДИ НА МОРІ ГРОЗИТЬ РОСІЇ НЕДОСТАЧА АМУНІЦІЇ.

НА МОРІ:

ВІД ПОЧАТКУ БЛОКАДИ ЗАТОПЛЕНО 122 КОРАБЛІВ НА 257.861 ТОН.

Після англійських звітів втрати в кораблях від початку блокади представляють ся як слідує:

Від 1. до 15. лютого	107 кораблів на 224.982 тон.
В 16-тій дні блокади	7 кораблів на 11.136 тон.
В 17-тій дні блокади	4 кораблі на 7.483 тон.
В 18-тій дні блокади	4 кораблі на 14.260 тон.

Разом 122 кораблів на 257.861 тон.

В 16-ТІМ ДНІ БЛОКАДИ ЗАТОПЛЕНО 7 АНГЛІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ НА 11.136 ТОН.

ЛОНДОН, 16. лютого. — В протягу шістнадцяти днів внало жертвою отесх і кораблів:

„Гонімур“, 3.740 тон, англійський;
„Томскер“, 2.777 тон, англійський;
„Грінленд“, 1.733 тон, англійський;
„Кайонет“, 1.500 тон, англійський;
„Афтон“, 1.156 тон, англійський;
„Персі Рой“, 110 тон, англійський;
Рибацький корабель, 100 тон, англійський.

Разом 7 кораблів на 11.136 тон.

В 17-ТІМ ДНІ БЛОКАДИ ЗАТОПЛЕНО 4 КОРАБЛІ НА 7.483 ТОН.

ЛОНДОН, 17. лютого. — Звіт адміраліції доносить про затоплення отесх кораблів:

„Кансвуд“, 2.701 тон, англійський;
„Маріон Давсон“, 2.300 тон, англійський;
„Мері Ліонвуд“, 1.466 тон, англійський;
„Лейдін Ен“, 1.016 тон, англійський.

Разом 4 кораблі на 7.483 тон.

В 18-ТІМ ДНІ БЛОКАДИ ЗАТОПЛЕНО 4 КОРАБЛІ НА 14.260 ТОН.

ЛОНДОН, 18. лютого. — Нині внало жертвою отесх кораблі:

„Вурстершір“, 7.175 тон, англійський;
„Босанс“, 2.285 тон, англійський;
„Бісанс“, 2.252 тон, англійський;
„Рандевейн“, 2.548 тон, англійський.

Разом 4 кораблі на 14.260 тон.

АНГЛІЙСЬКІ РАПОРТИ ПРОМОВЧУЮТЬ ВТРАТИ.

БЕРЛІН, 17. лютого. — Безогляд на боротьбу німецьких підводних лодок принесла більш успішні, ніж сего надія ся військові її прихильники.

Кілька підводних лодок, які випливали з пристаней дня 1. лютого, повернули вже назад. Їх звіти вказують про велике знищення серед ворожої торговельної флоти від дня проголошення блокади.

Одна лодка затопила в однім дні 50.000 тон, друга в п'ятьох днях 35.000 тон.

Лодка, яка дня 9. лютого донесла була про затоплене 16.000 тон, повідомила, що дотепер затопила вже кораблі на 36.000 тон.

(Як показуєть ся з німецьких звітів, Англія стараеть ся задержати в тайні великі втрати в кораблях і не оголошує повних звітів про затоплені кораблі. На під-

ВІ ТРЕТІ ЧАСТІ КОРАБЛІВ ОСТАЛИ В АМЕРИКАНСЬКИХ ПРИСТАНЯХ.

НЬЮ-ЙОРК, 17. лютого. — Проголошення блокади Німеччиною спричинило, як се вказують звіти тунельних корабельних компаній, значний зстіс в мореплавстві.

Дві треті часті кораблів, які в останні 12 днів прибули до Америки, постоїли в американських пристанях.

Від 5. лютого до нині прибуло до Америки з області блокади 59 кораблів. В німеччині часі відікало до пристаней, які лежать в області блокади, всего 29 кораблів.

МОРЯКИ НЕ ХОЧУТЬ НАРАЖАТИ СВОГО ЖИТТЯ.

КОПЕНГАГЕН (Данія), 17. лютого. — Данська мореходна „Політес“ доносить, що моряки данських кора-

белівних товариств поставили дуже високі умови щодо служби на кораблях, які мають пласити через область блокади. Часті морські замарада подвійної плати і подвійного відшкодовання на случай випадку, друга часть зовсім відказала ся від служби.

Тесаме діст ся також в Голландії, Швеції і Норвегії.

МАРЕВО ГОЛОДУ.

ЛОНДОН, 17. лютого. — Часопис „Пост“ внаєзує, що більше ніж через

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

НАСТУП НІМЦІВ В ШАМПАНТІ. — 900 ПОЛОНЕНИХ І 20 МАШИНОВИХ КІРСІВ.

БЕРЛІН, 16. лютого. — Німецькі війська перевели вчера успішний наступ на становищах Французів в Шампанті, здобувачи чотири рази укріплених окопів.

858 Французів взято в полон. Воєнна добича складаєть ся з 20 машинних кірсів.

Протинападом відбито з тяжкими втратами для неприятеля.

Урядовий німецький звіт звучить: В Шампанті (40 миль на захід від Вердена) по переведено бомбардування наші війська зробили сильний і успішний наступ на французські становища. В околиці місцевості Ле Мезон де Шампелі і горбка 185 взято приступом на просторі 2800 метрів котрий рий укріплених становищ. Наші війська посуваю ся о 800 метрів наперед. 21 французьких офіцерів і 837 жіноцьких зв'язці в полон. Крім того здобуто 20 машинних кірсів і одну метавку. Наші втрати незначні.

Над вечером Французі робили зусилля, аби при помочи протинападів відискати втрачені становища. Протинапад відбито, причім Французі потерпіли знова дуже тяжкі втрати.

На західним березі Мези патрулі привели 44 полонених Французів, головною з трьох рідів окопів.

В нині зведено багато бита в воздузі. Неприятель втратив 7 літаків.

БИТВА НАД РІКОЮ АНКР.

БЕРЛІН, 18. лютого. — Німецький урядовий рапорт доносить: „Урядовий лонч неприятель по попередньому дошліх бомбардувань розпочав наступ по обох сторонах ріки Анкр. Битва тривала через цілий день зі змінами шастем. Наші війська полонили 130 Англішів і здобули 4 машинних кірсів. В однім лише місці вдало ся неприятельським заняттям найбільше наперед зиснені становища“.

АНГЛІЙЦІ ПОЛОНИЛИ В БИТВІ НАД РІКОЮ АНКР ОКОЛО 800 НІМЦІВ.

ЛОНДОН, 18. лютого. — Англіський рапорт звучить:

„Число Німців, полонених підчас вчорашніх операцій, вносить 12 офіцерів і 761 жіноцьких. Наші війська здобули також кілька машинних кірсів і метавку“.

НІМЦІ ГИТОВАТЬ СЯ ДО ВЕЛИКОЇ РІШАЮЧОЇ БИТВІ.

ПАРІЖ, 16. лютого. — Поміж ріжних трудностей в Німеччині Гінден-

бургу великого числа кораблів Англії грозило ослаблення через зменшений стан збіла в сьвітлі.

Майже у всіх краях, які були головними доставками збіла для Англії і її союзників, в останнім році панував неурожай. А що ті краї могли спродати їм лише надвишку, тому Англії, Франції і Італії грозило небезпека голоду. З приводу, що також й Америка може в сій році доставити лише обмежену кількість збіла і кукурузи, Англії і її союзники будуть приневолени спроважувати збіле головно з Аргентини і Австралії. Заходять однак великі труднощі в тім, що до тині великих транспортів число кораблів, яке має з кожним днем чимраз більше зменшуеть ся, не є достаточне.

Лонга ранених 90% німецьких жіноцьких внадорвало і поповнить знова службу на боевій фронті).

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НА СХІДНІМ ФРОНТІ ПАНУЄ ЗНОВА СПОКІЙ.

БЕРЛІН, 18. лютого. — Німецький рапорт звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА: На полуострові захід від Ливонії наші війська задержали ся в російській окопі і повернули з 50 полоненими Москалями“.

„АРМІЯ АРХ. ІОСИФА: В горах на північ від ріки Олтуз (в Румунії) російські війська по кількох безуспішних наступках задержали ся від дальших нападів“.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: На сій фронті не зайшли жади важливі зміни“.

РОСІЇ ГРОЗИТЬ НЕДОСТАЧА АМУНІЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 17. лютого. — Більше при помочи підводних лодок опричинила російському правительству великі труднощі в сервоадмурану амуніції.

Російське правительство віддало величезні замовлення на амуніцію, яких наділяла ся Японія, фірмам англійським. Німецька блокада не дозволяє на якусь правильну доставку амуніції з Англії до Росії.

Японці, передчувачи, що Росія буде приневолена перенести свої замовлення з Англії до Зауценних Держав або до Японії, піднесли високу ціну на всі воєнні матеріали, аби примусити ся за те, що Росія зиснить їм віддала замовлення Англіячків. На випадок, коли би Росія всі замовлення переддала фірмам американським, Японія піднесла високу ціну за перевіз воєнних матеріалів з Америки до Росії. Японських кораблів уживати мусить, бо Америка не має торговельної флоти. На кожній случай Росія попала у велику зависність від Японії.

ГОЛОВНІ СКЛАДИ УГЛЯ СИБІРСЬКОЇ ЗЕЛЕНИЦІ В ОГНІ.

БЕРЛІН, 18. лютого. — Російські телеграми доносять, що великі склади угля сибірської зелениці вже від тини стоять в огні. Шноду оцінюють на 30 мільонів рублів.

ЗАМАХ НА ЖИТЕ МІНІСТРА РОСІЙСЬКОЇ МАРИНАРНИ.

СТОКГОЛЬМ, 18. лютого. — З Периоду доносить, що на жите адмірала Грігоріанца, міністра російської мореплавства, зроблено замах. Дві дощі невідомі особи напали на нього із уступів, віддаючи кілька стрілів з револьверів. Стріли хилили, а загрозливим удало ся убити.

НАВРАЖЕННЯ РІВ, НІОІ ВИМАГАЮТЬ ВІД ОРГАНІЗАЦІЇ.

— Є ПЕВНИЙ, ніою вона чинить для те, що робить; аби член даяв владу і спільний освітою, що його добро не пропаде. Такою метою організації є Український Народний Союз.

По інформації пишіть на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 63 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
63 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
63 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION: PERIODICALS:
no United States \$2.50 per year
\$1.25 per 6 months
\$1.00 per 4 months
no Jersey City and to foreign countries \$3.25 per year
\$1.75 per 6 months
\$1.00 per 4 months
Single copy 5 cents. (Postage twice 5 cents.)

За кордоном відплатити за 5 центів.

Адреса: **СВОБОДА**
63 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі замовлення і членство відправляти на адресу "Свобода".
При висланні замовлення налягти додати монетний ярлик або \$1.00.

Число тиражу 478 Jersey City.

СПРАВА ВИЛУЧЕННЯ ГАЛИЧИН.

Краківська польська часопись "Нова Реформа" пише:

Українські часописи і українські політики не перестають провадити на всіх доступних теренах нашої агітації проти вилучення Галичини. Співзаявляючи однак жодні докази, проваджених досі дипломатичних способів і шляхів, Українці поставили собі як свій експліцит, на основі відомості Української Парламентарної Репрезентації, средства засилати канцелярії міністерств і відповідних начальних команд армії меморіалими від всіх українських громад в Галичині, протестуючи проти вилучення, а натомість жадуючи поділу Галичини на часті східну і західну. Для таких меморіалів виготовлено відповідний ярлик, який містить тенденційні висновки історичні і "археологічні" всякого рода, а кінці записується, що у виділеній східній Галичині поставлено українській Емімі, який розширив вилучення Австрії далеко поза її границі. Перший такий меморіал задала громада Лисичин, а українські часописи "Діло", "Українське Слово" і "Свобода" подали його у таких виді, як податок "для примру і наслідуюн".

Розголос роблений кою справою вилучення Галичини звернув також увагу військових кругів і їх віденський орган "Рундшах" містить у тій справі різноцінні як і знаменитий артикул. Автор артикулу найперше стверджує, що справа викликала в півній пресі живу полеміку, в котрій з обох сторін вилучено багато крайних аргументів, підчас коли правда, як звичайно, лежить по середині.

"Інше військові — інше автор — потрафляють холодно і безпартійно оцінити цілу справу з точки погляду галицькодержавних інтересів. Вилучення Галичини як зі становища політичного та мілітарного є мудрим кроком, тим більше, що наступило рішуче, з тим клякломом незалежності Польщі. Записавши воно у величчю і упрощенні відносно внутрішніх, а зарозом цінного союзника в незалежній Польщі. Зі всіх логічних зглядів усього есентуально польської іреденту" в Галичині через зменшення народних спорів дорожю вилучення Галичини. У союзнику вірності Польщі не може сумніватися, бо співжить її з Росією є неможливе, а протівність до Росії будуть тим острівні, чим далі Галичину Польщі посягнуть на схід. Мішати ся нашою урядовою до польсько-українського дошного спору треба уважати за річ непозаждану. В той спосіб через новий поділ Польщі задасеність ся зназдо болочо власну любов Польки і похорошати ся риз на все свіддланс з ними. Було би се з точки погляду великої політики засадливою похорошою. А в тій справі не можуть шукати чистоти, лише найперший реалізм і який погляд будучисті. Момент, який поводить Українці про 30 мільйонів України від Росією, має для нашої монархії радше значення негативне ніж позитивне, бо вони в цілості показували себе Росіянами. Досі, як се доказує слухачі у східній Галичині, головно з поглядом війни, ми мали з того лише негативні результати. А мала горстка есентуально національно української інтелігенції в Росії є переважно русифіковано настроєна, бо ожадне розв'язання української квестії від Росії. Факт, що Росія не дозволяє Українцям на

війни національний розвій і факт, що в Галичині півній ся війна далеко лучшими розвитками можливостями, не наперув російських Українців з русифікованістю на астерофільство. Зі становища нашої монархії було би річю кориснішою, власне з уваги на ті великі маси Українців в Росії, політичні розв'язання української справи. Полякам. Півній того була би асна: "Українська справа може лише заострити протівність до польсько-російської".

До сеї статті редакція часопису "Рундшах" додає від себе ось-такі замкнуті: "На туючу поглядом, ми не годимо ся в цілості і головно в справі відносно польсько-українських. З річю зрозумілою і оправданню, коли по доведдх останніх літ власною у військових кругах говорить ся але про Українців. Однак воно треба зійти до основ, а офіцери, котрі мешкали в Галичині перед війною, в часі виборів до парламенту, зрозуміють нас. Ми є, розуміється, ся само собою, за зданенням всякої іреденту як італійської, так української, так і кождої иншої. Однак воно є ріжниця між повстанням італійської іреденту а української. Італійці траутовали ся через аксамітні рукавички, а ми жого того... у східній Галичині річ представляла ся трохи инанше..."

Із наведеної вище статті випадають в очі три річи:

1. "Нова Реформа", подібно як і всі польські часописи, ставити ся до поділу Галичини на часті східну і західну країною ворожо. Полякам не може помістити ся в голові, як Українці можуть бути союзниками у своїй війні, хай, під своїм власним, а не "спільним" польсько-українським да х о м. Поміж стрічками "Нова Реформа" можна легко догадувати, як та краківська часопись, що є догетерішній, шлана агітація українських часописів і українських політиків не увінчала ся багатьма успіхами...

2. Якби польський "учениї" вкнути ся до німецької часопису "Рундшах" і помістити там свої міркування про польсько-українські спори. Не забув знаменитий автор пригадати німецькі успішності і перестару яку нині легенду про "українську арду" на початку війни. Нам вже тепер дуже добре відомо, що зради супроти Австрії допускали ся галицькі Польки, а показували палучами на Українців, котрі через те понесли величезні втрати. Ми знаємо, як Польки інформували тай це досі інформувати ріжні австрійські народи (головно Німці і Мадяри) про австрійських Українців. Ми знаємо, скільки сил витратили наші політики і наша преса, заки їм удало ся змити зі свого народу ганьблеще лятно зрадників.

3. Завдяки беззастаній і ційрній праці наших староросів патріотів німецька (а з нею й инша) преса в Австрії відноситься ся тепер до "польських інформацій" з певною резервою, або так з явним недоромом. Ся власне обставина була причиною, що редакція часопису "Рундшах" не годить ся з поглядами польського автора щодо польсько-українських відносин. Натяк єї редакції на ославлені польські війни в Галичині дає Полякам таку пошочину, якої вони від культурних Німців не може ніколи досі не одержали. Пошочиною для Польки треба вважати і ці слова редакції "Рундшах", що між галицькою й українською іредентою є велика ріжниця.

* Іреденту — бажане захват всіх земель, заселених одним народом, в одну політичну цілість.

Можна однак майже з певністю надіяти ся, що вислід недалеких воєнних операцій буде майже такий і рішучий вплив на поладження українсько-польської справи взагалі.

Шведська часопись "Нія Далігт Аландга" доносить про нове насильство російського уряду, якого воно допустило на над поневоленними народами в Росії. Часопись пише:

Естонці асітали позбавлені півчас війни своїх народних прав. Естонці заборонено уживане естонської мови і їх привнолюють говорити по російськи. В школах заведено науку лише в російській мові, без огляду на те, чи діти сю мову розуміють чи ні.

Російський уряд далах переслідує Естонців задля їх віроповідання. Естонці "доряджують", аби вони покинули протестантське віроповідання і перейшли до церкви православної. Богато естонських священників, між ними і єпископа в Ревелі, дисидно не заселяє.

Російські власті переслідують в Естонії побор рекрутів далах острівні ся в галичню Росії. Вже на самим початку війни за-

Цілий американський нарід має рішати щодо війни.

Не лише серед американської широкі сусільності, але навіть в урядових і політичних кругах у Вашингтоні визнається ся з кождим днем щораз сильніше стремління проти війни.

Американський нарід і його провідники роблять всі можливі заходи, щоби охоронити Злучені Держави перед війною, перед тим великим нещастям, яке нависло нині цілу Європу.

Справа, чи Злучені Держави мають виступити до війни, є тепер предметом часті добати в обох палатах конгресу.

В північню посол Гелтесон з Норд Дакоти вніс в справі війни резолюцію в палату послів, мотивуючи її тим, що народи прислугую право сказати своє рішуче слово, заки держава кинеть ся в обійм війни.

Посол Букенен, підсилюючи сю резолюцію, вигосил бесіду, яка мала отсі провідні гадки: Після конституції одиноким колись має право виводити війну. Коли сама ескекута, яка до сього права не має, робить вступні кроки до виводження війни, не північати ся про се конгресу, то се треба уважати присвоєним собі власні конгресу.

"Я заявляю ся за "референдум" (загальне голосуванє) — говорив даліше посол Букенен — виключаючи се лише на случай ворожого нападу або революції. Іншими словами, я хочу, щоби наперед тім, котрі йдуть на поле битви, на котрих вірності й любови є збудована ціла держава, запитати, чи війна має бути чи ні".

Посол Гелтесон, висяючи свою резолюцію, доручив її палаті до прийняття отесими словами:

"Б люди, які докладають всіх своїх зусиль, аби наше правительство втягнути до співучасті в європейській війні, не звертаючи найменшої уваги на народні маси, які описі мусіли би двигати на своїх раменах тагар війни.

"Маючи переконано, що народні маси мають право, щоби їх питати о раду і що вони є управлені самі про се рішати, чи хочуть взяти участь в європейській масовій рішці і чи хочуть пожертвувати своїх синів варварським і нелюдським машинам, я вношу отсю резолюцію:

"З приводу, що робить ся нотаїні і підступні заходи, щоби Злучені Держави втягнути до війни,

ДОЛЯ ПОНЕВОЛЕНИХ РОСІЄЮ НАРОДІВ.

Як ми вже згадували в 12. числі нашої часописи, до Злучених Держав прибула з Росії пані Мальмберг, провідниця фінляндських жінок. Вона була 8 літ на засланню і знає добре всі гарищі "російського раку".

В неділю, 4. лютого б. р., пані Мальмберг мала свій перший виступ в Дітроїт, Міч. Велика і простора зала "Мек Колестер" була битком заповнена слухачами, які раді були довідати ся дещо про відносини в Росії.

Головною ціллю реферату пані Мальмберг було представити присутнім скрутно положення її рідної батьківщини — Фінляндії. Але між иншим вона згадала також про другі національності, які про Українців, Жидів та Польків.

У своїй промові пані Мальмберг рішучо заявила, що поділа над Росією буде мати велике значення для освободження загнаних вище поневолених народів.

Вона отсю представила присутнім картину того всього, що дється в Росії, а про що чужинці по океаном не знають.

"Чужинці — сказала вона — не можуть представити собі, яка доля стрінула Фінляндію, Литву, Україну і Польщу. Вони не можуть уявити собі того мерного рабства, яке поклорило народи тих країв.

"Якщо засуджені на неопівнічній території і страсти по цілій Росії. Тим людям приходиться пережити всі страхи війни і відповісти за всі невдачі Росії.

"Положене Бельгії можна назвати раєм, в порівнянні з положенням тих країв в Росії, які є заселені підбитими народами.

"Те, що тепер в Польщі нема ніякої дитини поминає 7 літ життя, є дійсною правдою. Всі діти вмирали.

"З приводу, що через ріжні явні агації викликають ся штучний воєнний настрій,

"З приводу, що страхи війни не можна відповідиніше означити, як словами нашого славного ген. Шермана "Війна се нещастя",

"З приводу, що винюджєне війни зі сторони Злучених Держав принесло їм терпіня і нещастя для соток тисяч американських родин і для соток тисяч американських матерів і жінок, які будуть оплакувати своїх синів і мужів, покладів в окопах,

"З приводу, що страпало ся з очий справу, кому прислугую право рішати про нашу загратицію політику і чи війну маєть ся вивести чи ні,

"З приводу, що ми маємо лише одне тіло, яке має повновласть виводити війну, а іменю конгрес, якого конституція є повновласть припала,

"З приводу, що проголошене повновластності і конституції припала, що народ Злучених Держав має дідичне несподіжене право заявити сому правительство волю народу,

"Нехай буде порішене конгресом, зложеном зі сенату і палати послів, аби конгрес зарядив референдум до народу Злучених Держав в справі, чи війну маєть ся вивести чи ні (з відомою на случай грозячого нападу) та щоби воли народу була подана до відомо конгресу і даліше.

"Нехай буде порішене, щоби президент (з відомою на случай грозячого нападу) не робив ніяких кроків, які могли би довести Злучені Держави до війни, як довго несклад з референдуму не буде конгресом зведений".

Що конгрес хоче у своїх руках задержати цілковиту владу щодо виводження війни, на се вказує також резолюція сенатора Коміса в сенаті, який домагаєт ся, аби владу президента щодо розпоряджувати армією і флотом не могла бути ним надхнута і щоби через те не спричинити війни.

Також і всі поважніші американська преса станаула на становищі, протівний війни. Лише ті часописи, що стоять на услугах воєнних спекулянтів, стверджають ся всіма силами перекувати американський загаль, що війна принесла би для Злучених Держав користь. Б однак надія, що Злучені Держави, які вже через півторі року пограбували свій нарід охоронити від страшного нещастя, зможуть і на будуче оминити грізної небезпеки.

"Люди говорять про кривду Бельгії... Далеко більша кривда дється ся Фінляндії, Литві і Польщі. Дітий і дорослих виселено із західних губерній в далені міста східної Росії. Їх виселено без попереднього повідомлення, і від часу їх від'їзду про них нічого не чувають; вони цілком пропахи.

"За протят останних двох літ у Фінляндії нема ніякого краплі молока, бо російське правительство забрало всю худобу для армії. Нудна така, що й описати її не дасть ся, а сьвіт все таки про неї не знає.

"Хоч всі ті нації, які в Україні, Фінляндії, Литові, Жидів і т. ін., боронять Росію, то вони ненавидять її правительство, яке старість ся знищити їх звичай, мову, релігію і традиції; яке старість ся стерти з лиця землі їх історію; яке старість ся знести їх літературу і загартановані їм колись права; яке старість ся всіма способами паробіщити і прикувати їх до землі. У тих народів горить однак расове чувство і гордість.

"Я щойно дідгала писемо з Фінляндії, в котрім доносить, що сотки фінляндських жінок падуть жертвами російських солдатів, а дещи з них мучать ся аж до останньої хвилини життя.

"Одніма нація — кінчила свою річ пані Мальмберг — се Америка. Америка, і лише Америка може змити долю малих націй. Ся країна все стояла на сторони свободи, і дідгало, коли її прийдеть ся відгартувати важну ролу при уціненні війни, вона не допуща забути нещасних страждальців, але, освободивши їх від деспотичного ядра європейської бюрократії, принести поміч усього людству.

Настоящі комедія в одній дії. — III.
на 20 пт.
Михайло Пастернак, Олександр 2 дії

[illegible]

Напишіть на адресу:
„S V O B O D A”,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЦІНА ПОСІЛКИ
ГРОШИЙ
ПО БЕЗДРОТНІМ
ТЕЛЕГРАФІ.

100 KOPON \$14.50
200 KOPON \$26.50
300 KOPON \$38.50
400 KOPON \$50.50
500 KOPON \$62.50

1.000 KOP. \$122.50
2.000 KOP. \$242.50
4.000 KOP. \$482.50

ВЕЛИКИЙ ВНЕ

Америкиский Шляхтич. Образ
руських робітників, в 3-ох д.
Ціна
Абу Касимові кавці. — Арабський
Написав Іван Флавіо. — Ціна

Американський гимн. — Май Конти
потаї в українським перекладі
Ціна —
Американець, веселий образ з ж
реду зі співаєм, в трох діях.
Ціна —
Американські трости. — Ковбо
ка). — Емігранти. — Діти нашо
ї недохі. — Ціна —
Амалюга. — Займаюче оновдан
сів боїв між Європейцями а
жар в піви. Америці. — Ціна
Бондарівна. Драма в 4. діях а

Американський гимн. — Май Конти
потаї в українським перекладі
Ціна —
Американець, веселий образ з ж
реду зі співаєм, в трох діях.
Ціна —
Американські трости. — Ковбо
ка). — Емігранти. — Діти нашо
ї недохі. — Ціна —
Амалюга. — Займаюче оновдан
сів боїв між Європейцями а
жар в піви. Америці. — Ціна
Бондарівна. Драма в 4. діях а

Байди-небайди. — Ціна
Буквар для дитини першого року
— Ціна враз з пересилкою.....
Будини син. Образ з життя на-
селення в Америці у 4 актах
— Ціна
Богдан Хмельницький в Галичині
(трагедія). — Ціна 50 (6 ізю-
в). — Фляшка горілки. — Не в
час (4 ізюв-трагедія). — Дві на-
лі і медолі. — Ціна

Вогніні пісні. — Пна
Вибір поезії Івана Франка (з
сяю автора). — Пна
Весела читанка з образками.
ла
4. Вечері на хуторі біля Дніпа
Ярмарок в Серочинцях. — Пна
Вісний співаник. — Пна
Весела книжочка з 17 образи
Гумористично-сатиричний збір
сучасних людей. — Містить в со
бу самітнік, вітнік, вітнік, вітнік

дань. — Ціна
Вертеп. Срединіа картинка для і-
ків, що ходять по затах в ч-
дяхів Свѣт. — Ціна
Вихованець. Народна комедія в
зі сцѣнками і танцями. — Ціна
В неволі темноті. — Комедія з ж-
сько-американського народа в
тах. — Ціна
Вода в природі. — Уміркований
рѣз. (П. Винниченко). — Зап...

Остакни „Фортуна”. — Дал на
ви і ведеді. — Ціна
В старім і новім краю. — Обра
часного життя в 4-ох відомонах
веседа нтука для аматорів
трів. — При кінці себ книжко
дять ся смішне оповідан
ник”. — Ціна
Галка смерті. — Ціна
Гостина сав. Николая, драматич
для дітей. — Ціна
Галаціні анекдоти. (Гумористич

Гаста огонь прин не розгоріт ся
оповідака. — Шпа
Дла домки і одна фіртна. Кома
дп. — Шпа
Дя. Оповідака Марка Вовчка.
на
Другий длабом найкращих укр
25 пісень з нотами на хори
мужескїй і солстові. Зладив Г.
зодическїй. — Шпа

Десять про звірята, рослини, камін-
ня. — В сім книжці находити
ще 200 цікавих образків звір-
хів і риб з докладним описом,
які живуть. — Ціна

Два брати, з байок Братів Грім
Ціна

Де любов, там і Бог, оповідан-
ня.

Десять братів і десятия сестриць
Дуже гарне оповідане. — Ціна

Евстахій, повість з перших айк
стандства. — Ціна
I. Жовнір. — II. Оферма. Новел
сакого життя. — Ціна
Мішка і її значінє в суспільстві
— Славський хірург (3 ілюстрації)
Смерть отамана. — Дурен.
нашої слави і недох. — Ціна
Містел Марса. — Ціна
Жураві. — Зміст: Жураві (вір-
кутиж (оповідання). Новітні-
гі (вірш). Пісні про Канаду.

Вот, оповідає про судбу робітника-емігранта Звідін (брат тато). — Ціна
Міночіт язик, індіанська казка. Цей лист, оповідає. — Ціна
Мате, зарібки, організації і т. п.
Державні. — Дуже цінає р
про відносини праці і життя в
— Ціна
8 років війни. Сатиричні ілюстрації російської війни. Оповідання, ві
історичні, і т. п.

3 днів кровавої війни. Вирішувати
між ними. — Ціна
3я сестром. — 6 се найгарнішого
дуже з коханою старини, су
писменника Андр. Чайковського
дотепер вийшло на американсь
сти. — Ціна
360ка олов'яна. Патка. 8я

відпочити курс грошей відразу в гору:
Тоді власне час послати гроші як
накладки на процент до ДЕРЖАВНОЇ ВІ-
ДЕНСЬКОЇ ПОЧТОВОЇ ШКАДНИЦІ

K.k. Postsparkassen-Amt
IN WIEN,
або до ВАШИХ РОДИН, а буде перші
що Ваші гроші, котрі є в найбільшій
сумі, безсечно і швидко дійдуть до країн,
які їх вишлего во

БЕЗДРОТНИМ ТЕЛЕГРАМАМИ
 Бо се є єдинок! Найбезпечніша дорога в сьм часі, якою вислає УКРАЇНСЬКА КАНАЦІЯРІЯ І АГЕНЦІЯ під цілковитою гаранцією: Моні-сфери І листи адресуйте виразно на адресу:
S. Milanowycz & Weil Co.
 193 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

БІР ЦІКАВИХ КНИЖОК,
має на складі
ня „СВОБОДИ”:

кавдала
80 тис.
раї» під
10 пир.
ля і па-
Ці-
15 пир.
(Каз-
15 пир.
е в ча-
лудина

[illegible]

жестяк 15 цит.
35 цит.
— III
15 цит.
жестяк 11
15 цит.
5 цит.
жестяк 1
жестяк для
бога-
пови-
35 цит.

історія про малого Пимілія як дитини, хороброю замучив його в дні.
Ціна 20

Ілюстрація збірки. Вуси (3 ілюстрації). Катерина (3 ілюстрації). Ніні (3 ілюстрації). Діст (2 ілюстрації). Діст туреччини султана Запорозьких козаків. Відповіді Запорозьких козаків. Релігійне суцання - (1 ілюстрація). Алякозізм і діти (1 ілюстрація). Ціна 20

Інститут. Незвичайно гарне оповідання.

театр	— Ціна	15
нахо-	Історія про гарну Магальону і	
С. Ста-	Петра. — Ціна	25
25 цст.	Назми за циганів. — Ціна	10
6 цст.	Календар У. М. Союзу на рік 1915.	
10 цст.	Ціна	80
10 цст.	Календар У. М. Союзу на рік 1916.	
10 цст.	Ціна	50
10 цст.	Календар У. М. Союзу на 1917 рік.	
10 цст.	Ціна	50
20 цст.	Князьичка рахункова. — Дуже цікава	
15 цст.	на книжочці до обчислювання всіх	
	рахунків; вона є дожиттєвою та	

— Ці-
20 ціт.
діагональних
місцях.
Е. Смо-
75 ціт.
у і скар-
ста око-
ціт, шта-
до во-
30 ціт.
— 15 цит.

овисенство як у гад родинних. З
даток деякі п'яністі відомості.
Ціпа — 36

Казня про жидів. — Зміст: Як Іван
дів мурдубав. Вандрівка Івана з
жми. Як Іван волів жидів на граб-
відтак у ставі потопив. — Муж-
жіном у світі. Пам і жид. Казля
жидів. Як жид Русина провадив,
хлон жид мурдубав. — Шна 15
Норетка Історія Руго до армійовани
чі. Містять багато образків русь-
князів і гетьманів. — Шна , 10

Кривий дімшот. Новочасний ру-

10 цп.	— Ціпа	35
10 цп.	Дюдода і міші оповідани. Ціпа	25
15 цп.	Лас Микита. З німецького переробив	40
15 цп.	ван Франко. — Ціпа	40
30 цп.	І. Листи з полка. ІІ. Лист шимнара	25
30 цп.	чорта і жінї оповідани. — Ціпа	25
30 цп.	І. Лист шимнара до люцшера і відго	10
10 цп.	ІІ. Про альягоза. — Ціпа	10
10 цп.	Листи Штета Табачника до його жи	10
10 цп.	Алякоза. — Ціпа	10
15 цп.	Маніфрера. Комедія в одній дії, а	10
10 цп.	вмис і тапцани. — Ціпа	10
10 цп.	Марія. — Зміст: Марії (уриство) а по	10
10 цп.	Т. П. — Не вичити (друк).	10

Палат толого рем- 15 шп. Невда- 15 шп. в Звук. озвирва 15 шп. діл і сав- домості	Підма- жаних (оповідан). Рік 1903-тий в ста- рив. Холодство в Конто. Котю- кума Софроста (вірш). — Ціна 10 — Марта Березька. Історичне оповідан- ня. — Ціна — 25 — Мужики Аристархот. Народний обра- док діал. — Ціна — 15 — Мужичья доля. Збірня оповідань. Ціна — 10 — Многогратданий народ. (Огляд іст- оріко-українського народу). — Ціна 20 — На шлях любови (поетія). Огляд
--	---

парод, богато
— 30 коп.
не оспе-
25 коп.
овино:
часного
то, же
— 35 коп.
на-оде.
и Ми-
Слав

1. Не роди си красней, але шчасней.
Врат је мислени, сестра ја замишляе
и прекрасна Олена. — Ціна — 20 к.
Наверений грішник. — Ціна — 20 к.
Напад на Січ. — Павло Пелушукот.
Ціна — 5 к.
Невольник, драма в 5. дії. — Ціна 15 к.
Не ступа душ милой! Присланиця україн-
ському народови в Заушчій Дерзаві
і в Канаді в гайдак хитрийого зго-
та, на зарокко розинних моді для
княгині Луї. — Ціна — 15 к.

20 цтг. Народна Школа ч. II. — Ціна 30 цтг.

DR. LEWIS,
СПЕЦІАЛІСТ
МУЖЕСЬКИХ

НЕДУГ

Моя 20-літня практика і застосування всіх найновіших методів на пр. проф. Єрміла 665 І. 914, Літвін і Сергій, які відведуть вас без втрати часу. Коли маєте спадкові хвороби, занепад сил, надмірний мікро, бої в нічлах або яку іншу недугу з причини зараження, порадьтеся мені ще раз. **ОТАГАНС Є ВСЕ НЕБЕЗПЕЧНЕ.**

ГЕМОРОЇДИ І ПРОПУКЛИКИ?
Лікує без операції і без втрати часу.
Позбавляє са нудати і повертає собі
здорове задниці своїми новими методами.
ПОРАДИ ЛІКАРСЬКІ БЕЗПЛАТНІ.
DOKTOR LEWIS
740 SIXTH AVE., NEW YORK, N. Y.
між 42, а 43, у. Урядові від 9—8 год.
а в неділі від 10. до 2. понед. 21

НОВІСТЬ!

ПАМ'ЯТКА НА
ЦІЛЕ ЖИТТЯ

Зробимо Вам Вашу фотографію на моделі, як отси аксесоари. Можете

мати медаліон, виконаний в трьох розмі-
рах в наступних цінах: в розмірі 6-цале-
вим \$1.60, в 7-цалевим \$1.85, 9-цалевим
\$2.25. 10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН
СПЕЦІАЛІСТ ВСІХ
СЕКРЕТНИХ (ПОЛІОВИХ)
НЕДУГ МУЖЧИН І ЖЕНЩИН
урядує від 9-го год. рано до 9-го
вечора.
При ліченні уживає секретних
машин X-RAY. 79-
Д-р С. М. КАУФМАН

111 7th Street, New York, N. Y.

ПРОТИ КАШЛЮ, ПЕРЕСТУДИ,
БОЛІВ ГОЛОВИ, БОЛІВ В ГРУДЯХ
І ПЛЕЧАХ,
уживайте

ЛЕГОЧНИК

виробу хеміка

Франка Гарфінкля,
141 AVE. A., NEW YORK CITY

ЦІНА \$1.00.

По ужитку одної бутельки пере-
став нашітати. Запийтайтеся тих,
що уживають сей лік, а соня Ван
скажуть.

Витіпні се оголошення, заучіть

Доляри! Подайте докладну адресу,
а одержите відомості поштою май
"ЛЕГОЧНИК" і гарний дарунок.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
АТКАР
(говорить по-українськи)
Dr. KOLER є

одноголима алкарем в Пітсбургу, котрого відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досвіду у лічочо-недугу приватних мушкі і медичин. Лічбні: затроєна кроєч, ушлякн-меміч у мушчин, єсній уладан мочового проводу, ашчел, викиди сірні, спареччу, шкерефурн, недуги міхура і шніп, похолодч і нечистоти кроєч але блуді

мелодиста. Голосить ся особисто: поч-
тою не лічу. 4-
Години прийнята: від 9-ої раню до
8-ої веч. В неділі до 2-ої.

ЖЕНЩИНА-АДВОКАТ

Образованная с широкими знаниями в Америке.

Ведет sprawy в судебных и внесудебных делах с написанием исков.

Безлатарі порядком незалежності у діях. 5-6 год до 6-8 год. 1980—

132 Madison Street
NEW YORK, N. Y.
 Room 801, Tel. BRooklyn 6854

ВНІШ ВІЙШЛА З ДРУГУ НАРОД-НА

ДРАМА ЗІ СТИПАМИ В. В. ДІАХ

ОА НЕ ХОДИ ГРИВЦЮ,

ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ

ДІАХ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ

ВИСТАВ. ДО ВІДГОРАНИ ПЕР-

ГІБНОГО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7

МУЖЧИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30

ЦЕНТ. ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ \$3.35.

Замовляти і гроші поштоматом:

"СВОБОДА"

55 Grand St., Jersey City, N. J.

NEW YORK, N. Y. і перепораджує всім справу з уніюном.

ЩО ТЕРПІТИ І ХОРУВАТИ

Відлітати ся у мене, як Вас другі, не можна шкідливо. Віднаєсть ся з старого ПРОФЕСОРА і ДІТОРА ОВЕНА, котрий має лікарську практику і в багатьох містах Америки, а тутюю професору, і він 38-ти років, дуже здоровий чоловік, вісім чин і шестнадцять уніюном майже завжди муши і жолціни, як пра: тілесні; і хронічні нудуги; біла кровина; б'є собі груди або ретиментом, б'є в крилах; мовляючи натар, тільки улапи у жолціни і киші нудуги. Плищить по лічунку книжку „Сабо Скала здоров'я", яку видав проф. Др. Овен. — Последній почто- 15 дит, а дістаєтьо у книгу.

3—

221 E. 17th St., Dept. 12, New York, N. Y.

0-й разо до 5-го попала; з 5-го разо сім 10-й разо до 1-го і по-